

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
**The Needs and Guidelines for Developing Leadership in the Digital
Era of School Administrators under the Phitsanulok
Primary Educational Service Area Office 3**

กฤติยา เกียรติกาญจน์,
ภัทรพงศ์ พงศ์ภัทรกานต์ และ ณัฐ รัตนศิรินิชกุล
มหาวิทยาลัยนเรศวร
**Krittiya Keattikan,
Pathapong Pongpattarakan and Nat Rattanasirinichakun**
Narasuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : krittiyak65@nu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความต้องการจำเป็น และ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 วิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน 1) การศึกษาความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง และ 2) การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม (2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี (3) ด้านการกลั่นกรองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และ (5) ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล และ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายของต้นสังกัดสู่การปฏิบัติ มีวิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งเน้นส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาตนเองเป็นแบบอย่างในการพัฒนานวัตกรรมให้กับครู ยอมรับความแตกต่างทางด้านทัศนคติ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา; แนวทางการพัฒนา

* วันที่รับบทความ : 3 มีนาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 23 มีนาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567

Received: March 3, 2024; Revised: March 23, 2024; Accepted: March 28, 2024

Abstract

This research aimed to study 1) the needs, and 2) the guidelines for developing leadership in the digital era of school administrators under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3. The research methodology comprised 2 steps: 1) A study on the needs of leadership in the digital era for school administrators. The sample group were 97 school administrators. The instrument was a questionnaire. The data were analyzed by using content analysis and the modified Priority Needs Index (PNI), and 2) A study on the guidelines for developing leadership in the digital era of school administrators. The 5 experts were interviewed. The data were analyzed by using content analysis.

The research results found that 1) the needs for developing leadership in the digital era of school administrators were organized the aspects in the following order: (1) learning and creating innovation, (2) managing with technology, (3) daring to experiment with digital technology in an ethical manner, (4) having vision in the digital era and (5) accepting the social change in the digital era and 2) the guidelines for developing leadership in the digital era of school administrators in the overall, it was found that the school administrators should implement the school policies into practice, have a vision and set goals steadily, focus on promoting the use of digital technology in educational management, develop themselves as a role model for developing innovation for teachers, accept attitude differences, keep up with the changes in the present world, and use digital technology ethically.

Keywords: Needs; Leadership in the Digital Era of School Administrators; Guidelines for Developing

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 อันเป็นการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากสภาพแวดล้อมจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงบริบทด้านต่าง ๆ ทั้งการเมือง สังคมวัฒนธรรม และการศึกษา อันเนื่องมาจากการปฏิวัติเทคโนโลยีดิจิทัล อันเป็นพลวัตของโลกที่ท้าทายและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเกือบทุกมิติของการดำรงชีวิตประชาชน องค์กรและประชากรทั้งวัยเรียน วัยทำงานและวัยสูงอายุที่จะต้องปรับตัว ปรับวิธีการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องสภาพแวดล้อมเทคโนโลยี ระบบเศรษฐกิจ สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่กลายเป็นอุปกรณ์ที่หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวในการดำรงชีวิตประจำวัน จิตินา วรณศรี (2564 : 2)

ความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนในยุคนี้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่ต้องเกิดการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงแนวทาง วิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการ พฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งพบว่าระบบการศึกษาของไทยก็ยังมีปัญหาหลายประการ ทั้งในด้านคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกระดับคุณภาพผู้เรียนคุณภาพของบุคลากร ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ และด้านโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษา ปัจจุบันด้านความปลอดภัยและความเสี่ยงเป็นปัจจัยภายนอกอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 : 93)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559 : 19) ได้รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนการศึกษาชาติปรากฏผลดังนี้ การพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตพบว่า ลงทุนด้านสื่อเทคโนโลยีจำนวนมากเพื่อใช้ในการเรียนการสอน แต่เป็นการใช้แบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อสืบค้นข้อมูล แต่ขาดความสามารถในการจัดการ การสังเคราะห์ข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ผลการจัดการคุณภาพด้านการบริหารจัดการควรได้รับการพัฒนาซึ่งส่งผลอย่างสำคัญต่อคุณภาพเรียน ควรมีการปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ควรมีกฎเกณฑ์ให้ภาคส่วนอื่นในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และหน่วยงานควรดำเนินการให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับทิศทางเป้าหมายของแผนการศึกษาชาติ

สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการแบบใหม่ให้สอดคล้องโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อัมพร พินะสา (2563 : 158) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวนโยบายการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีนใหม่ เพื่อพัฒนาการศึกษาทั้งด้านโอกาส คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความปลอดภัย ซึ่งด้านโอกาส มีแนวนโยบายด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของประชากรวัยเรียน ได้แก่ เข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค ใช้ระบบสารสนเทศพัฒนาการศึกษา เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ขับเคลื่อนการศึกษาเพื่ออาชีพ และเพิ่มช่องทางในการเลือกการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2565 : 5) มีวิสัยทัศน์เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมอนาคตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยมีการกำหนดพันธกิจพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัล โดยมีเป้าหมายผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาคมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพ ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ซึ่งส่วนมากเป็นโรงเรียนที่ห่างไกล อยู่ในพื้นที่หุบเขา และห่างไกลจากตัวเมืองพิษณุโลก

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารยังใช้การบริหารแบบเดิม ไม่สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ขาดการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะยังไม่ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Kim Kyo Mook (2009 : 21-34) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปรับทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถที่จะคาดการณ์ถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประกอบ การตัดสินใจและการวางแผนดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สามารถกระตุ้นหรือเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถ

ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เน้นให้พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ทางการวิจัย และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 123 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 97 คน โดยการดำเนินการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางซีและมอร์แกน Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ลักษณะของเครื่องมือ ในขั้นตอนนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (เป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวัง) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ 2) การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการ คือ (1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้าง

แบบสอบถาม (2) สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษาความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 (3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไป ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 4) นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 5) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการ นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง ทั้งฉบับเท่ากับ 0.858 และแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพที่คาดหวัง ทั้งฉบับเท่ากับ 0.872

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยผู้วิจัยทำติดต่อขอ หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พร้อมแนบแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย Google Form

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลการศึกษาความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อจัดลำดับความสำคัญใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง สุมิต ว่องวานิช (2562 : 275-279)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการ พัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยกำหนดคุณสมบัติ ประกอบด้วย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ด้านภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัล จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ (Purposive selection) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีวุฒิ การศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ด้านการบริหารสถานศึกษา มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 1 คน

2.1.2 เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ในด้านภาวะผู้นำยุคดิจิทัล มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 2 คน

2.1.3 ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประสบการณ์ในด้านภาวะผู้นำยุคดิจิทัล มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 1 คน

2.1.4 อาจารย์มหาวิทยาลัย มีความรู้ความชำนาญในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำนวน 1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure or Guided Interviews) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) สูงสุดถึงต่ำสุด 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล 5) ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล

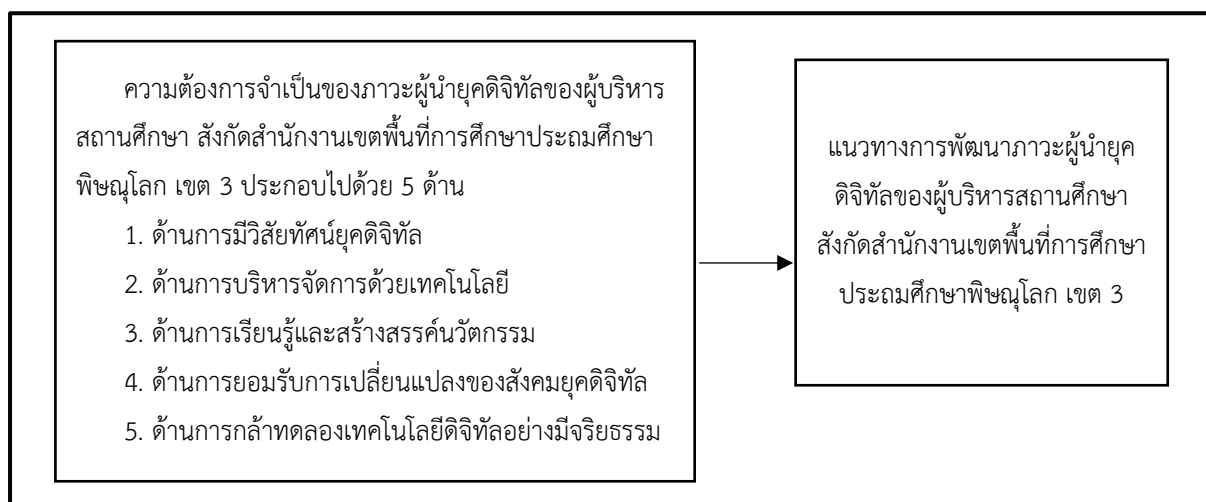
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และนำเสนอไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ โดยแนบโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และประเด็นข้อคำถาม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ทางไปรษณีย์ ดำเนินการการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ จากนั้นได้ดำเนินการประเด็นการสัมภาษณ์ในภาพรวม และรายประเด็นโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยทำการบันทึกเสียงไว้ประกอบการถอดบทสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ นำข้อเสนอแนะปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยการถอดการบันทึกเสียง แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการศึกษาความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Bret (2019), ISTE (2018), Tran (2017), จิตินา วรรณศรี (2563), ชีวิน อ่อนละอ (2563), รัตนาภรณ์ วัชรอติยาพล (2563), สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) จินฉัตร ปะโคทั้ง (2561), สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) และ กนกกร สมปราชญ์ (2560) ได้ออกประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 5 ด้าน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวม พบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล

เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนี้ **1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผล และการติดตาม ครู และนักเรียนปฏิบัติที่ได้ตามวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 53.54 (2) ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 48.13 และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษา มีแผนพัฒนาระบบสารสนเทศโปรแกรมประยุกต์ในการบริหารในการบริหารงานสถานศึกษายุคดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 48.05 **2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้หลากหลายด้าน คิดเป็นร้อยละ 54.75 (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้าน คิดเป็นร้อยละ 51.94 และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้บริหารจัดการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 45.99 **3) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม** 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความรู้เท่าทันสื่อ และคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสร้างสรรค์นวัตกรรมยุคดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 53.80 (2) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 52.56 และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 51.74 **4) ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะที่ยืดหยุ่นและปรับตัวต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วคิด เป็นร้อยละ 50.16 (2) ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของเทคโนโลยียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.71 และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการเทคโนโลยียุคดิจิทัลในรูปแบบใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 45.22 **5) ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงที่อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมในสังคมของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 47.91 (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้า แสวงหา เรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 46.86 และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษากล้าใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ คิดเป็นร้อยละ 44.76

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า

2.1) ทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายของต้นสังกัดมาสู่การปฏิบัติ มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดเป้าหมายและปลายทางที่ชัดเจน รวมถึงการวางแผนทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลให้สอดคล้องกับธรรมชาติ วิถีชีวิต โดยมุ่งเน้นด้านประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา พร้อมทั้งสร้างโมเดลส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้บริหารสถานศึกษานั้นควรจัดสภาพแวดล้อมทางด้านเทคโนโลยีให้กับครู และผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน และยอมรับความแตกต่างทางด้านความคิดทัศนคติ

2.2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ที่เป็นจุดหมายของภาคีความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กร มีการวางแผนงานตามตัวชี้วัดโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม วางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยมีโครงการที่รองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการส่งเสริม การจัดสภาพแวดล้อมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาหาความรู้หรือข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยวิเคราะห์ข้อมูลหรือความรู้นั้นอย่างเป็นระบบ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวกลางในการนำเทคโนโลยีมาสู่การปฏิบัติใช้ในสถานศึกษาและนิเทศติดตาม นำผลมาปรับปรุงและให้ตอบสนองกับนโยบายของต้นสังกัด

2.3) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สนับสนุนการดำเนินงานและอำนวยความสะดวกขององค์กร โดยคำนึงถึงประหยัด รวดเร็ว มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับ สื่อ อุปกรณ์ ทางเทคโนโลยี เครื่องมือที่ทันสมัย อีกทั้งกำหนดรูปแบบการรายงานผลต่าง ๆ ผ่านระบบดิจิทัลสร้างประสิทธิภาพของงานจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร

2.4) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนานวัตกรรมให้ครูส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ผลิตสื่อ นวัตกรรม โดยให้ความรู้ PLC ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งเสริมให้ครู เรียนรู้ที่จะพัฒนานวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน พร้อมทั้งระดมทรัพยากร สนับสนุนความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีรวมถึงจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน (PA) ให้กับครูในสถานศึกษาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกดิจิทัลในองค์กร

2.5 ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความแตกต่าง และรับฟังเหตุผลในการปรับเปลี่ยนความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ควรตระหนักถึงความสำคัญ มองเห็นคุณค่า ประโยชน์ของดิจิทัล และรับรู้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลนั้นเป็นเรื่องง่าย โดยการยอมรับ และเปิดใจ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแบบกัลยาณมิตร รวมถึงจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน (PA) ให้กับครูในสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยี

2.6 ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม ปรับตัวให้ก้าวทันเทคโนโลยีโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะและช่วงวัย กล้าที่จะเปลี่ยนทัศนคติ กระตุ้นให้ครูและบุคลากรเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองในด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวม และกล้าลงมือปฏิบัติโดยคำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูล ความคุ้มค่า เชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีมีความแม่นยำผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณธรรมที่จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรมและรัดกุมในเรื่องการเก็บข้อมูล การนำข้อเท็จจริงมาใช้ให้เกิดการพัฒนาโดยไม่เปิดเผยข้อมูลรายบุคคลที่จะทำให้ตนเองและบุคคลอื่นเกิดความเสียหาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนี้ ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายชื่อในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ใน 3 ลำดับแรก ดังนี้

1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงที่อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมในสังคมของผู้เรียน (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้า แสวงหา เรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษากล้าใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม ด้วยการให้ใช้เครื่องมือทางดิจิทัล สร้างสภาพแวดล้อมการทำงานของครูและบุคลากรที่ให้ความสำคัญกับการทดลอง และการตรวจสอบผลลัพธ์อย่างสร้างสรรค์มีความใฝ่ศึกษา และกระหายต่อการพัฒนาความรู้สิ่งใหม่ ดังที่ จิตติมา วรรณศรี (2563 : 455) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้า แสวงหา เรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพ เป็นผู้นำการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เป็นบุคคลรอบรู้ มีทักษะการคิดแบบบูรณาการ คิดวิธีการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา มีทักษะการคิดริเริ่ม ออกแบบ และทดลองนวัตกรรมใหม่ ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ อภิรักษ์ บุปผาชื่น

(2563 : 205-216) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นเลิศ พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ด้านคุณลักษณะประกอบด้วย (1) ความคิดสร้างสรรค์ (2) การเรียนรู้ และ (3) มีศักยภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านบทบาท ประกอบด้วย 1) เป็นผู้มีบทบาทในการสร้างบรรยากาศในการเปิดใจและยอมรับสิ่งใหม่ 2) เป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการทำงาน 3) เป็นผู้กล้าเสี่ยงและกล้าลองใช้ความรู้ใหม่เข้ามาพัฒนาในงาน 2) **ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี** มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้หลากหลายด้าน (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้าน และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้บริหารจัดการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเชื่อมั่น และความสามารถของครูและบุคลากรในการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีสำหรับนักเรียน ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบและวางแผนการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน และด้านบุคลากรสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีให้เพียงพอและตอบสนองต่อความต้องการที่เป็นปัจจุบันและอนาคต ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562 : 7) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะดิจิทัลของประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารองค์กรควรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน ประกอบด้วย การใช้ดิจิทัล หมายถึง การมีสมรรถนะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้านดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากขึ้น สอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ ชี้อัสตัย (2565 : 121) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะและแนวทางพัฒนาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสหวิทยา เขต 8 (ศรีนครอัสจจะ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าความสามารถส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 3) **ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม** มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และตระหนักรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัล (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมบ่งชี้ถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลไปสู่การจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยการสนับสนุนการใช้สื่อต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลต่าง ๆ และระเบียบปฏิบัติที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารควรสนับสนุน ส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย มีจริยธรรมและถูกกฎหมาย เช่น การระมัดระวังเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่ทางออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีที่อยู่ในขอบเขตของจรรยาบรรณวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายการใช้เครือข่ายออนไลน์ ดังที่ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561 : 120) กล่าวว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางจริยธรรม กฎหมายและสังคมตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัลองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล

สอดคล้องกับ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563 : 88-97) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่าด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีที่ปลอดภัยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ดังนี้

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ที่เป็นจุดหมายของฉันทศน์ความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กร มีการวางแผนงานตามตัวชี้วัดโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม วางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยมีโครงการที่รองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการส่งเสริม การจัดสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาหาความรู้หรือข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยวิเคราะห์ข้อมูลหรือความรู้นั้นอย่างเป็นระบบ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวกลางในการนำเทคโนโลยีมาสู่การปฏิบัติใช้ในสถานศึกษาและนิเทศติดตาม นำผลมาปรับปรุงและให้ตอบสนองกับนโยบายของต้นสังกัด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเชื่อมโยงและเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์เทคโนโลยีไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการขององค์กร กระตุ้นสนับสนุนในการทำงานทางเทคโนโลยีอย่างเป็นทีม ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี สร้างแรงจูงใจให้สอดคล้องกับความต้องการทางเทคโนโลยีของแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและการทำงานเป็นทีมและกระจายวิสัยทัศน์เทคโนโลยีให้บุคลากรนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ในปี 2018 สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ ISTE (2017 : 12) กล่าวว่า การวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ (Visionary Planner) หมายถึง ผู้บริหาร ครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี สอดคล้องกับ วชิรพงศ์ พูลเกสร (2565 : 241) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเสริมความรู้ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้จัดระบบงานโดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริมให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้ครูนำความรู้และทักษะดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างทั่วถึง

2.2 ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สนับสนุนการดำเนินงาน และอำนวยความสะดวกขององค์กร โดยคำนึงถึงประหยัด รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับ สื่อ อุปกรณ์ ทางเทคโนโลยี เครื่องมือที่ทันสมัย อีกทั้งกำหนดรูปแบบการรายงานผลต่าง ๆ ผ่านระบบดิจิทัลสร้างประสิทธิภาพของงานจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของสถานศึกษานำนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนที่ได้รับการปรับปรุงการใช้ด้วยเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์ที่มีความก้าวหน้าและการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อค้นพบสำหรับครูเพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนดังที่ Tran (2017 : 118) กล่าวว่า การรู้ดิจิทัล ผู้นำต้องเข้าใจและตระหนักในบทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่ออาชีพการทำงานและชีวิตประจำวัน ผู้นำต้องมีความรู้ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการประเมิน การสร้าง และสื่อสารด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ สอดคล้องกับ ชัยนาม บุญนิตย์ (2563 : 39) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ด้านใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนด้านการสร้างความตระหนักและความเข้าใจ จริยธรรมในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่องค์กร ด้านใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนา ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนานวัตกรรมให้ครูส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ผลิตสื่อ นวัตกรรม โดยให้ความรู้ PLC ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้ที่จะพัฒนานวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน พร้อมทั้งระดมทรัพยากร สนับสนุนความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีรวมถึงจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน (PA) ให้กับครูในสถานศึกษาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกดิจิทัลในองค์กร ทั้งนี้เนื่องมาจากความท้าทายในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจว่านักเรียนในยุคนี้มีการเรียนรู้อย่างไร และจะอย่างไรให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรม หรือแนวทางใหม่ ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านไปยังนักเรียนยุคดิจิทัล ดังที่ จินณวัตร ปะโคทั้ง (2561 : 306) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จำเป็นที่ต้องพัฒนาทักษะ "สร้าง และนวัตกรรม" (Create and Innovate) การสร้างนวัตกรรมเป็นเรื่องที่ง่ายมากขึ้น เนื่องจากการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานได้ดีมากขึ้น ทั้งในรูปแบบ ข้อความ รูปภาพ ซอฟต์แวร์หรือบริการต่าง ๆ สอดคล้องกับ ปิยโชติ รอดหลง (2565 : 99) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) การคัดเลือกคนเพื่อสร้างสรรค์

นวัตกรรม 3) การพัฒนาทักษะ 4) การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม 5) การจัดการทีมนวัตกรรม 6) การสร้างทีม และ 7) การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน

2.4 ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรยอมรับความแตกต่าง และรับฟังเหตุผลในการปรับเปลี่ยนความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ควรตระหนักถึงความสำคัญ มองเห็นคุณค่า ประโยชน์ของดิจิทัล และรับรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเรื่องง่าย โดยการยอมรับ และเปิดใจ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแบบกัลยาณมิตร รวมถึงจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน (PA) ให้กับครูในสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การรับฟังความคิดเห็น การให้คำปรึกษา การเปิดโอกาสให้ทุกคนในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม การปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญต่อสถานศึกษา พัฒนาระบบการบริหารและส่งเสริมแนวคิดที่สร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Brett (2019 : 118) การขับเคลื่อนและบูรณาการเทคโนโลยี มีแนวโน้มของการใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจึงเป็นสิ่งที่ผู้นำต้องขับเคลื่อน ปรับเปลี่ยน ใช้ทักษะในการจูงใจเพื่อส่งเสริมการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และบริการไปตามบริบทสอดคล้องกับ แพรวพรรณ เปรมลาภ (2565 : 76) ได้ทิววิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมเฉพาะบุคคลที่แสดงออกทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้สึกเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ เช่น เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น กระตือรือร้นรักการเรียนรู้ มองโลกในแง่ดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีทักษะการสื่อสาร มีสติ ควบคุมอารมณ์ได้ดีเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งผลให้ผู้อื่นเกิดความเชื่อศรัทธา ให้การยอมรับ และให้ความเคารพอย่างเต็มใจ

2.5 ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม ปรับตัวให้ก้าวทันเทคโนโลยี โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะและช่วงวัย กล้าที่จะเปลี่ยนทัศนคติ กระตุ้นให้ครูและบุคลากรเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองในด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวม และกล้าลงมือปฏิบัติโดยคำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูล ความคุ้มค่า เชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีมีความแม่นยำผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณธรรมที่จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรมและรัดกุมในเรื่องการเก็บข้อมูล การนำข้อเท็จจริงมาใช้ให้เกิดการพัฒนาโดยไม่เปิดเผยข้อมูลรายบุคคลที่จะทำให้ตนเองและบุคคลอื่นเกิดความเสียหาย ทั้งนี้เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การให้ผู้บริหารยอมรับและกล้าที่จะทดลองเทคโนโลยีนวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่มีความซับซ้อน และท้าทาย หลากหลายเหตุผล ผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตามทัศนะของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ดังที่ ออระญา ปะภาวะเต และ บุญชม ศรีสะอาด (2564 : 191-192) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้นำยุคดิจิทัล ควรสร้างสังคมแห่งปัญญา โดยการกำหนดนโยบายให้บุคลากรต้องได้รับ

การอบรมหรือการอบรมออนไลน์ เข้าร่วมและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในหลักจริยธรรมเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมสังคมดิจิทัลในการใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564 : 185) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 3 ตัวคือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรเสนอ สร้างนโยบาย และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหา ซ่อมแซมอุปกรณ์ อุปกรณ์เทคโนโลยี และฮาร์ดแวร์ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ สนับสนุนความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีในการทำงาน สร้างความรู้เท่าทันสื่อ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารจัดการให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สอง ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรเสนอ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบาย และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีและผู้บริหารสถานศึกษาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้หลากหลายด้าน มีสมรรถนะในการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้านนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้บริหารจัดการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีความเชื่อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยีของตนเอง และบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้ดิจิทัลมาจัดการสื่อสารในการขับเคลื่อนงานอย่างมีคุณภาพ

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สาม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรเสนอผลักดันหรือจัดให้มีนโยบาย และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีคุณธรรม จริยธรรม และตระหนักรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัล มีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงที่อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมในสังคมของผู้เรียน มีความใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้า แสวงหา เรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาก้าวใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล ตามลำดับของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาให้เกิดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยลำดับความสำคัญในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านตามลำดับ

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน 3 ด้านคือ 1) ด้านการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ด้านการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการกล้าทดลองเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม เสนอต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งเป็นเครือข่ายในการบริหารสถานศึกษา เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการผลักดันเป็นนโยบาย เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา และครู เกี่ยวกับด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจ ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล ของหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา และครู เกี่ยวกับด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และ ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคดิจิทัล ด้วยวิธีการที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา และครูของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาของสถานศึกษาและครู หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา วรณศรี. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสฤคคิจิตล. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษาศฤคคิจิตล. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำศฤคคิจิตลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพ. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสทธิวิทยาเขต ทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยโชติ รอดหลง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แพรวพรรณ เปรมลาภ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยนาม บุญนิตย. (2563). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- เยาวลักษณ์ ชื่อสัตย์. (2565). การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสทธิวิทยา เขต 8 (ศรีนครอิจจะ). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- วชิรพงศ์ พูลเกสร (2565). แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในศฤคคิจิตล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตถ์. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในศฤคคิจิตล = *School Management in Digital Era*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2565). คู่มือนโยบายปีงบประมาณ 2565. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://drive.google.com/file/d/1JOrY5UQkU3aCM65tBGBUci18wnYK4js/view?usp=sharing>.
- สำนักงานคณะกรรมการคิจิตลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.onde.go.th/view/1/main/TH-TH>.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559). กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อภิรักษ์ บุปผาชื่น. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัมพร พินะสา. (2563). สพฐ.วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2566 แหล่งที่มา : <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2020/>.
- อรรถา ปะภาวเต และ บุญชม ศรีสะอาด. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ และ วัลลภา อารีรัตน์. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. การประชุมผลงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22. วันที่ 24 มีนาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Brett, J. (2019). *Evolving Digital Leadership: How to be a digital leader in tomorrow's disruption world*. Forest Lodge: Apress.
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2017). *Technology Standards for School Administrators*.
- Kim Kyo Mook. (2009). *Digital Leadership for High School Classroom*. Management Assumption University of Thailand. 1 (1), 21-34.
- Hughes, F.P. (2017). *Children, play, and development*. Singapore : Springer.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.
- Tran, L. (2017). Digital Transformational: The 5 Must Have Skills for Digital Leaders. *Online*. Form <http://www.inloox.com/company/Blog/articles/digital-transformation-the--must-have-skill-is-for-digital-leaders/>.